

Pobjeda na zapadu

Na krvlju natopljenim poljima sjeverne Francuske biju se od 21. marta u 5 sati u jutru odlučne bitke svjetskoga rata. Za ovo nekoliko dana, dakle u toliko kratkom razmaku vremena, da se može računati i satima, njemački su korovi u širini fronta od 80 kilometara pregazili savršeno izradjeni engleski odbranbeni sistem i izvodevali su pobjedu za pobjedom. Ono što je za prvih 48 sati izgledalo samo kao silan prodor u neprijateljske redove, dubok nekoliko 15 kilometara, pokazalo se u toku ovih triju dana kao uspjeh, čiji se zamašaj danas u opšte još neda ocijeniti. Zauzete su važne uporne tačke francusko-engleskih položaja: Bapaume, Combles, Nesle, Le Neuville, Chauny, Quiscard i Villequier, a njemački borbeni redovi već su stigli do odsjeka, koji se dijelom nalazi već odonud linije, sa koje su Nijemci lanjskoga februara dobrovoljno odstupili. Tek kada se sa njime uporede događaji, koji su se prije godinu dana odigrali na ovom istom zemljištu, može se u potpunosti mjeri ocijeniti, koliko je silan i zamašan ovaj udarac. Tada je Hindenburg već u veliko bio izveo koncentraciju uzasad na novi položaj, nazvan „Siegfriedov položaj“, sjeveroistočno od linije Arras—St. Quentin, pa su prošle čitave četiri nedjelje, dok je Englezima i Francuzima pošlo za rukom da zavladaju napuštenim zemljištem. Nijemcima je tada pošlo za rukom, da se tako lako i vješto izmaknu protivniku, da je njihovim protivnicima, koji su stalno imali posla isključivo sa zaštitnicima radi postizavanja javitilni uspjeha, trebalo kud i kamo više vremena nego li što je sada trebalo Nijemcima da na suprot najsilnijih odbranbenih sredstava i očajničkog i odlučnog otpora engleskih divizija zauzmu isto zemljište. Isto tako kada imamo u vidu, sa kolikom je drekom engleska štampa novembra lanjske godine nazvala sporazumni početni uspjeh kod Cambraia, — koji se ubrzo zalutao pretvorio u poraz, — „događajem svjetsko-istorijskog značaja“, moramo doći do zaključka, da su sadašnje pobjede od nesavršenog, jedinstvenog značaja. Tada za sporazum ponosno ime „Cambrai“ u stvari nije značilo ništa više, nego da je po broju nadmoćnim francusko-engleskim trupama, koje su bile potpomognute od preko 300 oklopnih automobila privremeno bilo pošlo za rukom, da u iznenačnom naletu za 4 do 5 kilometara ulube njemački front u širini od 15 kilometara. Tek pošto se izvrše ovakva uporedjenja, pored kojih valja uzeti u obzir i sadašnji momenat, — koji s obzirom na velike političke događaje posljednjih mjeseci sada samim sobom predstavlja odlučni čas, — može se razumjeti, šta predstavljaju sadašnji događaji na zapadnom bojištu u svjetskoj istoriji.

Službeni engleski izvještaji i rijetki komentari sporazumne štampe jasno pokazuju, koliko je ovaj poraz dviju engleskih armija zaprepastio notorne, ratne vikače. U tim sporazumnim prikazima najnovijih događaja na sve strane nailazite na težnju, da se pod izgovorom, da je sadašnji položaj još i siriše nejasan, zabašure stvarni događaji. U Londonu su svi s nestrpljenjem upravili pogled na pokretnu rezervnu vojsku maršala Focha, bez obzira na to, što je baš Foch taj, protiv čijeg su se postavljanja još prije kratkog vremena bunili. Gospoda u Londonu, koja su se sada otrijeznila, nemaju ni pojma, da njemačka vojna uprava jedva čeka, da se već jednom uhvati u koštac i sa tom mnogo pomnijanom vojskom, kao god što joj je svakako činilo neobično zadovoljstvo, što joj je sada dana prilika, da i pukovima iz legendarnog Wilsonovog rezervoara u ljudskom materijalu pokaže, kako Nijemci biju. No raspoloženje u Parizu svakako je još žalosnije nego što je u Londonu. Clémenceau već u nekom podrumu konferiše sa Petainom i zbudjeno se obazire za kakvom pomoći, kojom bi se mogao olakšati „teško zagrožen britanski front“... Slabo da neće hvatati jezica francuskog predsjednika vlade za vrijeme takvih konferencija, na kojima se iz daljine čuje grmljavina njemačkih topova, kada se bude sjetio gordih riječi, kojima se razmetala cijela Velika Britanija, kada su njene trupe primile od Francuza najvažniji odbranbeni odsjek cijeloga fronta. Tada su londonski vlasnici vikala na sva usta, da francuska prijestonica može mirno spavati, jer njene kaplje nepokolebljivo brani moćni saveznički snagom svojih najboljih snova... A kako sada stoji stvar? Bo'me preokrenulo se „tumble“. Paris, iz kojega stanovništvo u masama bježi, izložen je vatri njemačkih topova, a razmetljiv se branilac pokolebao i traži pomoći od onoga, koga je htio štiti.

Nove pobjede na zapadu.

Englezi i Francuzi odstupaju na širokom frontu s obje strane Somme. Lihons, Roye i Noyon zauzeti. Dosada su zaplijenjena 963 topa.

Izvjestaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 26. marta.
U Veneciji i na istoku nema nikakvih osobitih ratnih događaja.
Načelnik glavnog stožera.

Njegovo Veličanstvo u Češkoj

Kb. Beč, 26. marta.
Njegovo Veličanstvo je danas na dva dana otputovalo u Češku, da posjeti tamošnje oblasti, koje se nalaze u teškom položaju.

Njemačko nadiranje u Francuskoj

Car Wilhelm njemačkoj carici povodom zauzeća Bapauma.

Kb. Berlin, 26. marta.
Car Wilhelm je s bojišta velike bitke u Francuskoj uputio ovaj brzozaj carici: Poslije teške borbe noćas je zauzet Bapaume. Moje pobjedonosne čete nalaze se u nastupanju zapadno od Bapauma. Dalje južno one se nalaze u nastupanju prema Albertu. Somma je više Peronna prebrojena na nekoliko mjesta. Duh četa je svjež kao prvog dana. Do sad je 45.000 zarobljeno, zaplijenjeno je preko 600 topova, hiljadama mašinskih pušaka i nepregledna količina municije i namirnica, sično kao i poslije borbe u Italiji. Bog je s nama! Wilhelm I. R.

Basnoslovni plijen. — Englesko vodstvo potpuno izgubilo glavu.

Kb. Berlin, 26. marta.
U njemačke ruke pali su čitavi tabori sa bogatim zalihama, potpuno nedirnuti. Sta je naša pješadija tu našla odijela i životnih namirnica prelazi svaku maštu. Da sad ovaj ogromni materijal nije unaprijed uništen, može se samo time objasniti, što je englesko vodstvo potpuno izgubilo glavu. Tehničko-taktičke predradnje, koje se vide po cijelom bojištu, pokazuju, kako su Englezi sve do posljednjeg dana pokušavali da izgrađe već i inače rafinisan odbranbeni sistem do krajnje dosljednosti. Ovo vrijedi u većoj mjeri također za nečuvane količine municije, koje smo zaplijenili.

Nastupanje prema Amlensu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
„Az Est“ javlja iz Berlina: Njemačko nastupanje je vanredno brzo napredovalo i može se reći da je potpuno uspjelo. Mjesto prodora se proširilo od 25 na 40 kilometara. Nastupanje prema Amlensu trajno napreduje. Plijen je ogroman.

Neutralni sud o borbama na zapadu.

Kb. Bern, 26. marta.
Prvi čin velikih bojnih događaja na zapadu dovršen je poslije dvodnevnog trajanja, a da nije pala zavjesa na ovom dijelu ratne pozornice, da ratno djelovanje kao takvo nije prestalo i da se apsolutno nije mogla ostvariti nikakva sigurnost odnosno nastavak velikih njemačkih operacija. Radi se samo o odlučnoj operaciji najvećeg stila, koja mora i hoće obuhvatiti prostorno i vremeno cijeli stratezijski zapadni front od Nieuporta do Venecije, neposredno i posredno. Ne treba se o tome varati, mi imamo posla samo sa djelimičnom pojavom, koja mora dati izvrsne pretpostavke. Borba, koja se sada vodi između Somme i Oise, i koja je Englezi iz tri utvrđene linije potisla trideset kilometara daleko preko otvorenog polja, sad je tek izazvala stratezijski interes. Za sada valjda nije prekinuta veza između engleskog i francuskog fronta, ali je osjetljivo oslabljena. Značenje borbene snage Engleza smanjeno je gubitkom materijala, a cijela struktura njihovog fronta promijenjena je.

Francusko priznavanje poraza.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Ženeva, 26. marta.
Francuski listovi priznaju veliki njemački uspjeh. „Journal“ veli, da je Bapaume bio ključ sjevernog odbranbenog sistema.

Zatvorena francusko-švajcarska granica.

Kb. Bern, 26. marta.
Od jutros u 6 sati francusko-švajcarska granica je ponovo zatvorena.

Izjave engleskih zarobljenika.

Kb. Berlin, 26. marta.
Dopisnik „Lokalanzeigera“ piše: Engleski zarobljenici iz svih pukova, s kojima sam razgovarao, iskazuju s ustezanjem svoje čudjenje o iznenačnom i silovitom njemačkom napadu. Oni pokušavaju da svoj poraz objasne raznim uzrocima. Svi saglasno izjavljuju, da su dobili izričnu zapovijest, da drugi tako zvani sporazumni položaj održe po svaku cijenu.

Američki ministar vojni opozvan s fronta.

Kb. Berlin, 26. marta.
Kako „Vossische Zeitung“ javlja, američki ministar vojni Belker opozvan je s fronta u London.

Poraženo 50 engleskih divizija.

Kb. Berlin, 26. marta.
Izvjestač lista „Tägliche Rundschau“ javlja: Engleske trupe, koje su do sada bačene u borbu, sačinjavale su svega 50 divizija, koje su u toku tri dana pretrpjele najteži poraz. Teška bitka nastavlja se. Protivnik će učiniti očajne pokušaje, da zadrži naše napredovanje. Povjerenje četa u vrhovno vojno vodstvo neograničeno je. Sporazumne sile će sada osjetiti, što to znači, kada vrhovno vojno vodstvo obrati sav svoj interes na zapadni front.

Bombardovanje Parisa

Bombardement se nastavlja.
Kb. Paris, 25. marta.
Jutros je opet počelo bombardovanje Parisa iz dalekosežnih topova.

Francuska štampa o bojevima na zapadu.

Kb. Paris, 26. marta.
O vojničkom položaju — piše „Temps“ u jednom članku: Pod strahovitim pritiskom neprijatelja naši se engleski saveznici povlače prema zapadu. Sadašnje borbe između Arrasa i Peronne obilježene su na jugu nepravilnim linijama, koje počinju zapadno od Peronne, a svršavaju se sjeverno od Noyona i teku iza Somme oko Crozat kanalala. Borba se na sjeveru proteže do Scarpe a na jugu do Noyona.

Ogromna uzbudjenost u Parisu.

Kb. Bern, 26. marta.
„Bernier Tagblatt“ javlja iz Ženeve: Ovdje stigli putnici iz Parisa izjavljaju o ogromnoj uzbudjenosti, u kojoj se nalaze stanovnici grada zbog njemačkog bombardovanja. Nekoliko vozova, što su odlazili, napali su ljegunci. Kroz grad se pronose kojekakvi glasovi i uvjećavaju samo nemir. Već se govori o sklanjanju državne arhive i preseljenju nadležnava. Čuje se, da će se francuska granica u veće opet zatvoriti.

Obustavljeno objavljivanje engleskih zvaničnih izvještaja.

Kb. Berlin, 26. marta.
Listovi isliču kao značajno, što pariska Eifelova kula ne objavljuje više izvještaj engleskog glavnog stožera.

povjerenje masa. Ona pokušava, da englesko povlačenje predstavi kao beznačajnu, prirodnu i unaprijed očekivanu pojavu, koja ne će imati nikakvog upliva na ishod rata. Bombardovanje Parisa zabavlja živo snagu mašte stanovništva. Najviše listova pokušavaju, da stručnim raspravljanjem udju u suštinu stvari. „New-York Herald“ tvrdi, da je po srijedi jedan austrijski i top, te objavljuje fantastične detalje. Prema tome svaki metak staje K 20.000. Mehanizam je veoma komplikovan i treba naročitu poslugu. Više od 20 metaka ne može ovaj top izbaciti, zato se po broju pucnjeva može konstatovati, da top ne može dugo djelovati. „L'homme libre“ pokušava također, da u svom članku navede dokaze za umirivanje, kako bombardovanje mora ubrzo prestati, pošto cijev toga monstruoznog topa mora u najkraće vrijeme nastati neupotrebljiva. U „Humanité“ tuži se Renaudel, da je više fabrika i nadležnava, naročito ministarstvo rata i municije za vrijeme bombardovanja grada obustavilo rad. Već kod prvog udara metka pobjegao je personal u podrume, gdje je cijelo vrijeme proveo. Najgore je, što narod više ne vjeruje vladi.

Posljednji signali za uzburu.

Kb. Paris, 26. marta.
Posljednji signali za uzburu dati su u podne.

Pregovori za mir sa Rumunima

Pred potpisom ugovora o konačnom miru.
Kb. Bukurešt, 26. marta.
Najvažnija politička, teritorijalna i vojnička odredjenja ugovora o miru jutros su u 4 sata utvrđena. Isto tako je utvrđen pravno-politički dodatak i nacrt sporazuma o pitanju kamenog uglja. Ostala privredna pitanja pretresaće se dalje u komisijskim savjetovanjima. Prema dogovoru rumunjskih izaslanika, cijelo dielo o miru jednovremeno će se potpisati i obnarodovati.

Zalutala Srbija

— Pisno iz Vrnjačke Banje. —
17. III. 1918.
Čitam redovno „Pisma iz Ženeve“ i moram priznati, ne mogu se nadiviti, kako je samo mogla da se očuva i posle tolikih patnji, čitavog spleta od laži i peripetija ratnih i takva duševna samostalnost kod pisca, retka objektivnost i od svih predrasuda slobodna posmatračka moć kod jednog savremenog Srbina, koji se još i danas nalazi na vrelu i atmosferi, u kojoj boguje suluda pakost i izbezumljeni duh franko-engleske štampe!!...
I onda, Ženeva! Kako je kobna ta varoš za grešnu i večito lutanjuću Srbiju!!...
Na obalama lepog ženevskog jezera, u kakvoj skrovitoj kućici, ispisuje ojadjeni Srbini svoja opažanja i odme-rava tešku narodnu nevolju.
Zamišljam toga našeg patnika, koji, kao ono stari Izrailjac sedi kod reka Vavilonskih, plače i pita se: „Kako da pevam pesmu Gospodnju u zemlji tuđoj?!... Ili još bolje, kao naš narodni pesnik Djura Jakšić, kad na pešačkom putu u manastir Gornjak peva:
„Sa dalekog puta umoran sam seo
„Ne bi l' sankna naš'o setan, neveseo!
„Povilo se cveće, polegla je trava,
„Ali mene sanak davno izbegava,
„Sila se je misli vrzlo po pameti:
„Mnogio li sam stradao kad se srce seti!!...
„Nikad dobro jutro, nikad dobro veče,
„Meni noćna lako nikad ne proteče!
„U mislima tako zždahn'o sam lako
„A suze su teklo niz obraz polako!...
Iz ženevskih pisama vidim, kako se smeona duša otkina od nezgrapne vlasti ententinih propisa i progovora jezikom, kakvim se ne usudjuje da govori nijedan još bojažljivi Srbini! Kao svež povetarac sa planinskih visina kad rastura u zagušljivoj dolje i gusto naseljene gradove život i izaziva novu volju za rad, tako i ovaj odvažni stradalnik svojim neobuzdanim pre-gućem, vedrom razboritošću i živim ubedjenjem budi iz dugotrajne uspava-

nosti kažuju kolebljivost i sitničarsko dvoumljenje gomile, zaludnjog našeg sveta, koji u varljivim očekivanjima nekakve nadzemaljske sreće i dobitka propusti tolike dragocene trenutke za uspešno rešavanje naše gorke sudbine.

Teške su brige pritile naše glave! Znamo, da je sad dočkan ma šta preduzimati za spasavanje srpskog naroda i njegove države, i kad bi htela nesrećna srpska vlada da likvidira zasebnim mirom ovu našu pretešku nevolju, ona to ne bi mogla ni pokušati, jer su joj prijatelji, zatvorili sva vrata, sve otvore i budnim okom prate svaki pokret iznemoglog i do bezdušnosti iskrvavljenog svakog Srbina. Za to smo daleko od svake nade, da ovakva pisma iz Ženeve mogu biti preteča i dobar znak za skorji mir Srbije sa neprijateljima. Dokle god se ne reši sudbina Engleske, sve dotle naša zemlja neće dobiti tako željeno očekivani mir. Sto su Englezi tako krvnički sputali srpskoj vladi i noge i ruke, odzleli joj svaku moć govora i rasudjivanja — to je sa svim razumljivo, jer stari nasilnici znaju samo svoje interese. Jedino je i žalosno i za plakanje, kad dobroćudni i veštio lakoverni Srbi veruju i gotovi su čak i da tvrde, da Englezi tako rade s našom vladom radi naše sreće i dobar! I od ove opake zablude Srbe će, razume se, na kraju krajeva, izlečiti neumitni događaji, samo će tada, ovaj nama, biti sve uzaman i dočkan! Za to se pisac ovoga pisma raduje u toliko samo, ako se počinje što raditi na otrežnjavanju naroda. Događaji neka teku svojim redom a mi smo dužni za to vreme da pregledamo naše stvari, da ocenimo sve račune, da li smo trebali voditi izmećarsku politiku, gde smo sada, gde prijatelji i da li nam oni uopšte pomažu i mogu li nam što isposlovati! Nije to dovoljno pobeći iz zemlje sa živom snagom, staviti je tuđinu na raspoloženje da gine za maglovite interese, pa onda, zadržavati zemlju, dobro se hraniti i spavati spokojno na obadva uva a sve ostalo kako Bog da, Providenje — sve ostalo neka brinu čitav narod da pogreši. I ako smo zarata prevareni, a to najbolje znaju oni na frontu, onda valja spremati narod za preokret u skorij budućnosti, jer se ne može sa susedima večito živeti u kavzi i mučnjavi! Vladi i klubovi partiskih prolazni su, ali narodi žive večito.

O budućim tim našim poslovima i ja sam u ovoj divnoj samoći vrlo često razmišljao. Na prvom mestu interesuje me, naprimer, na koji će se način obnoviti život u Srbiji! Što se mira tiče od naše volje, zasada, ništa ne zavisi. Ali, ipak, predpostavim, tu je, i recimo, već je i zaključen mir. Razume se, taj mir može biti loš, može biti i nešto što se najmanje želi, ali da uzmemo najbolji slučaj, kako su obeležili podavnu i Askiti, i Lloyd Georges, i austrijski premijer grof Černin: uspostava Srbije. Dobro! Mir je, zamislite već, potpisan a iz Švajcarske, odozdo od Soluna, iz raznih logora Monarhije, Nemačke i Bugarske već žure vozovi i nose nam mile i drage, i preostale vojnike, i nevojne, izbegle familije, mladiće iz Francuske. Puni se Beograd, oživljavaju palanke i sela. Jedna nedelja, desetak dana — proteklo bi u miru. Dok bi po neka kuća pivala od radosti što je, najzad, dočekala taj srećan dan i čas, da jednom vidi i zagrlj svoje mile sinove, hranitelje, žive i zdrave, dotle bi pedeset drugih kuća jadikovalo i lelećalo iz glasa!... Po selima bi se, naročito, obelodanilo kolike je žrtve podneo srpski narod u ovom ratu. Pa onda?!... Ko bi odmah, još u samom početku prihvatio vlast u zemlji za čuvanje javnih interesa i poretka? Vi ćete reći: pa, naši! Lepo! Ne ulazim u to, da li bi specijalno za tako ozbiljan posao imali na raspoloženju dovoljan broj sposobnog osoblja. Za trenutak pristajem: naša bi policija uzela zemlju u svoje ruke. Ali sad dolazi drugo, mučno pitanje: kakvo bi duševno stanje bilo kod našeg sveta još od prvih dana? Vredi li prećutati, da je između seoskog sveta i gospode uopšte iskapan ovim nesrećnim ratom nepremostiva provalja?!... Sem toga, ko bi smeo tvrditi, da danas nema svaki Srbini, ma gde da je, sem uspomena na opšte stradanje, još i po koju potežu, pa i ljetu ranu na duši zadobivenu od pojedinih oholih naših ljudi, srećnina, bilo zbog porodičnih stvari, apsolutne materijalne propasti, ili zbog lične ranije mržnje i osvete, li prosto za to, što je neko vidjeniji imao presudnog uticaja na sudbinu Otadžbine i sramno predavanje srpske vojske na milost i nemilost savezničima?!... Ovakvog materijala ima tako mnogo, da će se protiv gospode isprskati, revoltirati i poslednji tunjko seoski. O autoritetu srpske vlasti ne bi moglo biti ni govora. U svakom Srbini širom sveta kipi danas

Čitav pakao od žučnosti, ogorčenosti i osvetojabilnih raspoloženja. Jer, najzad, neko mora biti kriv i odgovoran kako za opštu narodnu nesreću, tako i za pojedinačne štete! O naknadi štete iz nekakvog međunarodnog fonda ne treba ni misliti. Tih para nema, kojima se može zamisliti propast pojedinaca i celokupnosti naroda! Šta će, dakle, biti?! Hicemo li samo produžiti život i rad onde, gde smo stali pre četiri godine, kao kakav roman kad čitamo?!... Ko sme jamčiti, da bi naša, srpska policija bila pouzdano sposobna da prihvati tako opako stanje duhova a eventualno da spreči u manjim ili većim razmerama krvava fizička razračunavanja, ulične borbe, pa nije nemoguće i opšti metež?!... Ne znam šta vi mislite, čitaoci, ali savesna procena za našu policiju, kakvu je, znamo, ne bi smela dati takvo jamstvo. Ništa ne čini što sad u zemlji nema oružja. Strasti ljudske ne biraju sredstva, one se hvataju svega i šire se po zemlji kao i opaka zaraza.

A ako je zaista sve ovako, onda kako se može uspostaviti nov i pravi život u Srbiji?...

Vi, svakako, računate, da će se naši otuda vratiti — ko u opšte vrati — veseli, razdragani i neće imati ni na šta da zažale! Pogodiću vašu misao, kad kažem, da očekujete čak i trijumfalni povratak naših, uz radosno klicanje, vence i mirisno cveće, jer još računate na „sigurnu i konačnu pobedu“!...

Kako je teško shvatiti javu, kako je malo pripremljena srpska duša za razumevanje krupnih istorijskih događaja?... Prošlo je vreme, braćo draga, kad su Srbi mogli biti slepe pristalice Entente!... Naši su računali odavno otišli u arhivu i naša je dužnost jedina, da budemo savesni i objektivni posmatrači ovoga svetskog okršaja. Ako se sami ne pomognemo, niko nam ne može pomoći. Mi nismo morali ovako da padnemo, ali kad smo već pali, gledajmo, da se sami dignemo. Veliki je rizik zasnovati buduću život i opstanak srpske države na sumnjivom verovanju i inadžijskom tvrdjenju: ah, pobeđa mora biti na strani Engleza! Mi najmanje imamo razloga i računa da zasnivamo svoju budućnost na engleskoj pobedi. Svi vi, što volite da politizirate i vatreno branite ententinu zaveru za otimanje tuđih zemalja, uzimate i proširujete koliko-toliko istoriju Engleske a naročito se pozabavite geografskom kartom Evrope! Vidite lepo gde i kako koja zemlja postojava! Potražite i svoju lepu i divnu Srbiju, pa sa čistom savešću recite i presudite: može li Srbija postojati samo uz dobru volju Engleza i Francuza, ili bi bio potreban još i prijateljski odnos sa susednim zemljama?... Pa, ocenite i to, po čijim će se željama pre srednja Evropa uređiti: po nemačkim, ili engleskim? Na koju je stranu upućena naša Srbija?... Ili, možda, držite kao u vosku, da centralne države neće niko ni pitati o sudbini i budućnosti Srbije?!

I ranije, a naročito dok smo bili u Nišu, moglo se tvrditi, da je Srbija ušla u rat samo za tri meseca. Pristalice vladine mogle su energično predstavljati prstom svetu, da je Srbija „napadnuta“ i da se mora braniti i u isto vreme trubiti na sve strane, da Srbija hoće da se uveća na račun austro-ugarskih provincija — da je njen plan jugoslovensko carstvo! Pa se je tada moglo patriotski tvrditi, da je Carigrad osvojen a Englezi zauzeli Dardanele. Nije veliki rizik bio ni kad su šireni po zemlji neverni izveštaji o „groznom“ porazu Nemaca, kako su im Rusi zarobili čitave korpuse a pad Berlina da je u pitanju od nekoliko dana! Može se donekle oprostiti kad se u patriotskom cilju tvrdilo, da su Rusi u veliko prešli Karpatu, doprili do Bele Crkve, tako, da su jednom bezazalnom doktoru i prvaku skupštinskog čak „zujale i uši“ u Požarevcu od ruskih topova. Pa, setite se one glasine o upadu Rusa u Bugarsku, revolucija, a Sofija sva u plame! Te grčka kraljica se posvajala s kraljem i u borbi ubila svoga muža; te nekakav princ spustio se s aeroplana na Avalu i seljacima kazao, da su naši već tu, blizu etc. etc. etc.

Sve je ovo moglo i biti, ma da nije dostojno jednog junačkog naroda. Ali tvrdila, da centralne sile neće biti pitane i da Srbija može postojati mimo njihove volje i pristanka, pa onda još na takvoj groznoj zabludi zasnovati svoje držanje prema Okupantu — još sada i nađu na neku lepu budućnost — to je rizik vrlo veliki i nesumnjiv predznak vrlo nesrećnih dana! Obično se poneki naš patriota oduševljava Belgijancima; imponuje mu, što se oni, i ako okupirani, drže neprijateljski prema Nemcima! Međutim, taj primer nije za podražavanje. Između nas i Belgijanaca ogromna je razlika u svemu, pa i u motivima zašto su i oni stupili u rat. I mi smo, to se mora priznati, primili rat ne da se samo odbranimo, već, otvoreno smo se izjasnili i — da osvajamo!... A ko se hvata takvih preduzeća, pa ne uspe — zar je teško pogoditi kakva ga sudbina čeka! Princip samoodređenja i poštovanje narodnih prava ima snage samo dole, dok se toga principa drži i onaj, koji ga ističe i poziva se na njega. Ali čim se jedna strana maša tuđih zemalja i zaboravi na taj lepo ispisani na hartiji princip — odmah gubi pravu da se njime koristi pošto svrše-

nog boja. I onda, druga su ledja kod Belgijanaca a sasvim slaba kod nas. Nema više sile i strašne Rusije!...

Da se vratimo, za časak, na ranije pitanje o uspostavi Srbije. Rećete mi, sve ovo što sam izložio — pogrešno je i stvar naša drugojacije će se svršiti! Srbija će se povratiti ne na osnovu sporazumnog mira, već po sili oružja. Konačna pobjeda mora biti! Naši će čak trijumfalno ući u Beograd. Dobro! Da primimo i to voljebno predskazanje! Otpočela je, recimo, ofanziva odozdo. Englezi i Francuzi s našima divno napreduju. Bezobzirno begstvo neprijatelja, valjda, nećete ni vi zamišljati. A u borbi, u odstupanju korak po korak, možete već misliti — šta bi bilo sa celokupnim našim zemljištem, selima i gradovima! To najbolje znaju Francuzi, kojima je prošlog proleća na taj način ustupljen jedan manji pojas. Ali — ništa to ne mari, volite vi! Dobro! Ententeina vojska napreduje, dalje, sve dalje i — najzad oslobađa celu Srbiju. Ulaže u Beograd. Šta mislite, hoće li Englezi i Francuzi predati našima zemlju onako, kao na peskeš?!... Hoće li se vratiti otkud su i došli?!... Ne, volite, ići će i dalje, goniti neprijatelja i zauzeti sve nama potrebne pokrajine. Recimo, da i tako bude. Diktira se mir! Hoće li posle njega otići engleska i francuska vojska iz naših zemalja?!... E, tu je čvor, tu je veliko pitanje! I sigurno se neće ukloniti anglo-francuska vojska. Jer, komanda je u njihovim rukama. Ostaci srpske vojske nalazili su se pod francuskom komandom na solunskom frontu i onda, odmah posle naše lude propasti, dok je još i bilo nešto više srpske vojske a to li bi dali komandu srpskim oficirima danas, kada srpskih boraca ima jedva za dve divizije!! Treba se samo setiti časa, kad su povraćene ruševine Bitolja, nad kojim su Francuzi hteli da gospodare, jer da imaju na to pravo, pošto da su ga oni oslobodili!... U Beogradu i svuda vilo bi se prvenstveno engleske i francuske zastave; tu bi se utrpali, sigurno, i „simpatični“ Talijani! Zemlju bi preplavila odvratna belosvetska tuđinština, vojska ljudojeda i crnaca, koja bi nam donela i svakojake bolesti (setite se samo ono malo „kruza“ francuskih avijatičara i artiljeraca u Beogradu!). Jednom rečju: kako se danas ratuje, zemlja bi bila bukvalno razorena i onda još i okupirana a sve pod izgovorom, kako smo slabi i mali, pa da bi nas zaštitili, potrebno je, da saveznički pridržimo zemlju do lepših vremena, do ratifikacije mira, pa i dalje, dok se ne obezbedi plaćanje jedno četiri milijarde franaka zlatnih uzajmljenih vladi i skupštini za vodjenje rata. Eto, to bi se dogodilo! Opet bi, dakle bila okupacija! Samo, što bi umesto Nemaca i Austrijanaca došli Englezi i Francuzi. Dogodilo bi se s nama isto, što i s Belgijancima. Da nisu blagovremeno Nemci ušli kroz Belgiju, ušli bi, docnije, Englezi i Francuzi da se navale Nemcima odozgo, s glave. I u jednom i u drugom slučaju oni su, zbog dvovlčnosti u politici, bili osudjeni da budu poprište ratno. Da su Englezi i Francuzi na vreme stigli, Belgijanci bi iste ovakve muke patili a Nemci bi bili ti, koji bi jedikovali, kako je povredjena belgijska neutralnost! Takvo, dakle, naše oslobodjenje od savezničke vojske ličilo bi još i na današnju severnu Francusku, koju drže i brane Englezi i pitanje je veliko, hoće li Englezi, na kraj-kraja, uopšte vratiti tu zemlju naročito Calais, Francuzima, koji uistinu i nisu u stanju vojnički držati i braniti svoj rođeni posed.

Eto, dakle, šta bi bilo i kakva bi nas sreća očekivala od „konačne pobjede“, od diktiranoga mira! Teško svakoj zemlji, koja dospe u položaj da je drugi mora spasavati i braniti. Pa, kad se već mora stradati, ne može se, dakle, živeti tako odulareno prokešći svakome, kako su hteli naši mudri državnici, onda, braćo moja, vraćajmo se na pravi put, prilagodimo se evropskim prilikama, pronadjimo svojom dobrom voljom i čistim namerama svoje prirodno i pravo mesto u zajednici naroda, naročito suseda i budućnost srpskoga naroda neće biti ni nesigurna, ni tako nesrećna, kakvu je namolavala grešna mašta naših Jugoslovena.

Srpski seljak, ženski svet, deca — sve što je danas živo i u Srbiji, i na frontu, i u emigraciji želi i Bogu se moli i dan i noć za separatan mir, a ko bude imao moći i dobre volje da Srbiju vrati životu, on će biti najveći dobrotvor i spasilac srpskoga naroda za sva vremena!

Ovo iskreno misli i prijateljski odgovor upućuje piscu iz Zeneve a isto tako i čisto srdačnu poruku svima političarima i nesrećnim državnicima srpskim u emigraciji!

N. P., c.
b. viši državni činovnik.

Javna zahvalnost.
Ovim putem izričemo našu toplu zahvalnost gospodi ličnicima, koji su našu milu pokojnicu **Olgu** u bolesti bliziljivo pazili, kao i njezinim prijateljicama i gospodjama, koje je u bolesti obilježili. Nadalje zahvaljujemo Prvoj brv. štedionici u Zemunu, gdje je bila pokojnica činovnika, zatim gospodjama i gospodi, koji položili vijenac i napokon svemu građanstvu iz Zemuna, koji nam milu pokojnicu do groba ispratili, na iskazanom saučesću.
Zemun, 26. marta 1918.
35901 Obitelj **Parlić**.

Novo Pašičevo ministarstvo

Kb. Rim, 26. marta.
Uz saradnju dosadašnjeg kabineta obrazovao je Pašić svoje novo ministarstvo, pošto je bio uzaludan pokušaj sa koalicionim kabineto i stvaranjem sporazuma među strankama.

Podmornički rat
NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 26. marta.
Wolfov ured javlja: Naše podmornice uništile su na sjevernom bojištu 21.000 bruto tona prostora neprijateljskih trgovinskih brodova. Uspjeh je većim dijelom postignut, u prkos jakoj protivničkoj odbrani, na istočnoj engleskoj obali. Među potopljenim brodovima nalaze se dva velika engleska parna broda.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Najnovije brz. vijesti

Privredni pregovori sa Ukrajinom.
Kb. Carigrad, 26. marta.

Potpredsjednik komore je otpustovao u Berlin radi učestvovanja u privrednim pregovorima sa Ukrajinom.

Austro-ugarsko-tursko pravničko društvo.
Kb. Carigrad, 26. marta.

„Ikd am“ javlja da je obrazovano društvo otomanskih pravnika i austro-ugarskih i njemačkih pravnih učenjaka.

Budimpeštanski konvenci u Carigradu.
Kb. Carigrad, 26. marta.

Danas je pred sultanom priredila koncert budimpeštanska honsvedska glazba. Ovih dana će glazba prirediti još tri koncerta u korist gradjenja jedne džamije u Budimpešti, kao i u korist turskog fonda za udovice i siročad.

Prestao štrajk poštanskih i brzojavničkih činovnika u Španiji.
Kb. Madrid, 26. marta.

Poštanski i brzojavni činovnici, koji su nedavno stupili u štrajk, ponovo su oopčeli da vrše svoju službu.

Novi kitajski ministar predsjednik.
Kb. Peking, 26. marta.

Reuter javlja: Naimenovanje Tuan-Ci-Ju-a za ministra predsjednika znači političku pobjedu guvernera sjevernih provincija, koja potiče iz njihovih vojničkih uspjeha nad južnim provincijama. Tuan-Ci-Ju ugovorao se ne će primiti pozvaja, ako ne dobije opunomoćenje, da sredi unutarnje prilike bez mješavine predsjednikove i njegovih ratobornih pristalica.

Posada krstarice „Wolf“ u Berlinu.
Kb. Berlin, 26. marta.

Na poziv grada prispjeli su juče poslije podne ovamo časnici i momčad njemačke pomoćne krstarice „Wolf“.

Sa Balkana
RUMUNJSKA.

Sudbinu Rumunjske smatra „Züricher Post“ kao opomenu za ratoborne neutralne i pokajanje vlastitih pogrešaka, taj list piše u svome uvodniku: Sto je moralo doći do zaključenja prethodnog mira u Buften, bila je krivica one rumunjske vlade i ruskih ratnih bukaka, koji su u zajednici sa slabim i slavoljubivim kraljem uvukli taj narod u rat. Rumunjska se nije nalazila u stješnjenom položaju kad je ušla u ovaj rat. Oko nje se vodila obostrana privredna i politička utakmica, ona je nagomilavala bogatstvo kao ni jedna druga država, njoj nije trebao ni Erdelj, pošto je sebi surovim iskorišćavanjem prilika u balkanskom ratu prigrabila Dobruđu i time čisto bugarsku zemlju. Šta su sredinje vlasti od nje tražile, nije bilo ništa drugo nego neutralnost, a na osnovu ove neutralnosti ona je mogla mnogo postići. Uvidjavni rumunjski političari opominjali su sve do posljednjeg časa i vladu i kralja od pustolovine ovog rata. Međutim vlada, koja je sada nestala, i kralj, koji će možda samo još kratko vrijeme sjediti na rumunjskom prijestolju, prešli su preko ovog savjeta sa neodgovornom lakomištenošću u ovaj rat, koji se sada završava mirom sa odricanjem poslije ogromnih žrtava ove zemlje. Rumunjska mora snositi troškove svoje ratne pustolovine. Ali rumunjski rat i njegov završetak čine poučan primjer za sve male zemlje, koje su još neutralne, a živo ih nagovaraju, kao i Rumunjsku.

ENSPOZITURA PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE
u Beogradu — Knez Mihailova br. 50.

Specijalno odjeljenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuve 232.000.000 kruna.

XII. DOBROTVORNA PREDSTAVA
ŠTOSKOG ODJELJENJA VRHOV. VOJNE GUBERNIJE U SRBIJI
u korist akcije ratne ishrane Njezinog Veličanstva carice i kraljice Zite
„VESELO VEČE“
Kupljene ulaznice vrijede za tu večer.
Prodaja karata u knjižari „Jugo-Istok“.
Ulaznice za časnike i narudžbe loža mogu se predbiteljiti putem telefona broj 217.

Grad i okolica

Dnevni kalendar
Danas je srjeda 27. marta, po starom 14. marta. — Rimokatolici: Rupert; pravoslavni: prep. Benedikt.
Casnička i cinovnička kasina otvorena je počam od 15. februara do 11 sati u noć.

C. i k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati večer. Slobodan pristup svakome voljuku.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici br. 56 (Kolozeum); U 4 sata poslije podne opšta predstava; u 6 sati poslije podne predstava za vojnike, a u 8:30 sat uveče predstava za časnlke uz pratnju garnizonske glazbe. — C. i k. gradjanski kino na Izazajima br. 27 (Paris): U 8:15 sati poslije podne te u 8 sati uveče opšte predstave. Večernja predstava uz pratnju vojne glazbe 4:9, etapnog batalijuna. — Beogradski omladin i zamskom pozorištu, prije Boulevard: Početak predstave u 8 sati uveče.

Biblioteka za pozajmicu (Balkanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Noćna služba u ljekarnama: U vremenu od 23. do uključivo 30. marta vršice noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Michl, Staro Crkvena ulica 8; Krušakoviće, Knežev Spomenik 2; Sekulić, Takovska ulica 37; Jekarna Crvenog Krsta, Beogradska ulica 2.

Saobraćaj na ratnom mostu između Beograda i Zemuna obustavljen je svakog dana od 7—8:30 sat prije podne od 12:30—2 sata poslije podne.

Posjele bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brann“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utorak, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Rimokatolička služba Božja u velikom tjeđnu.

Veliki četvrtak (28. marta): U 9 sati u jutro svečana sv. misa.

Veliki petak (29. marta): U 9 sati u jutro obredi velikog petka i postavljenje sv. groba. U 3 sata poslije podne križni put. U 5 sati poslije podne njemačka propovijed i lamentacije.

Velika subota (30. marta): U 7 sati u jutro blagoslovljenje vjetrova, svijeće i krsne vode, a oko pol 9 sv. misa. U 5 sati poslije podne uskrnsna procesija.

Zahvalno bogosluženje u Priepolju.

Povodom rođenja nadvojvode Karla Ljudevita Marije Franje Josipa održano je 17. marta u rimsko-katoličkoj kapeli u Priepolju svečano zahvalno bogosluženje, na kom su pod vodstvom okružnog zapovjedništva pukovnika Josipa Sanera pl. Nordendorfa prisustvovali svi časnici, kao i njihove porodice i sve čete, što se tamo nalaze.

Mojsijevo bogosluženje na praznik pashe.

U sinagogi mojsijevske eškenaz, crkvene opštine, Kosmajka ul. 51, biće bogosluženje na praznik pashe ovim redom: srjeda, 27. marta, početak praznika u 6 sati 15 minuta poslije podne; četvrtak, petak i subota: prije podne u 10 sati, poslije podne u 6 sati 30 minuta.

Vojna služba Božja o jevrejskoj pashi.

27. i 28. marta u 7 sati uveče priredie vojni rabin Hoffmann za svu momčad mojsijevske vjeroispovjesti garnizona beogradskog u lokalni Veliki trg 13 (ugao Vatrogasna ulica) religioznu svečanost (seder), kojoj mogu i časnici i njima ravni učestvovati, ako se prethodno prijave kod c. i k. mojsijevske vojnog duhovnika (Car Dušanova ul. 48).

28. i 29. marta u 10 sati prije podne isti vojni rabin će držati vojnu službu Božju u glavnoj sinagogi sefardijske mojsijevske vjeroispovjedne opštine u ulici Cara Uroša br. 20.

Narodne dobrotvorne predstave.

(„Koštana“)

Za predstavu „Koštana“ od ubote prodate su već gotovo sve karate, i zato se ona ponavlja u nedjelju. Još nekoliko karata što je ostalo za drugo veče mogu se dobiti u knjižarama Cvijanovića i „Jugo-Istok“. Ulogu Koštane oba večera gluma gdja Draga Spasić. Ostale uloge su ovako podijeljene: Hadži Toma — g. S. Todorović; Mitka — g. I. Stanojević; Kaka — gdja Rucović; Stojan — g. Gošić. I ostale su role u dobrim rukama. Režiju ima g. I. Stanojević.

Obrača se pažnja, da oni, koji su se pretplatili na karte, a nisu ih još podigli, uzmu ulaznice, jer ako to ne učine do četvrtka, karte će im se prodati; koji su položili novac unaprijed, dobiće ga u tom slučaju natrag.

Prilog za beogradsku sirotinju.

Danilo Petković, Rákoczi-utca 41, Sátoraljaújhely (Zemplenska županija, Ugarska), poslao je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 50.— kruna, kao svoj prilog za sirotinju beogradsku.

Umjetničko veče „Belgrádi Hireka“.

U subotu, 23. ov. mj. priredilo je uredništvo Is.a „Belgrádi Hirek“ u Pančevu koncertno i umjetničko veče, na kojemu su učestvovali ugledni umjetnici, umjetnice i književnici. Uspjeh je bio izvanredan. Cist prihod, koji je namijenjen dobrotvornim svrhama, vrlo je znan.

Uvodjenje ljetnjeg vremena u Srbiji.

C. i k. vojna glavna gubernija u Srbiji izdala je naredbu, prema kojoj se za vrijeme od ponedjeljnika, 1. aprila 1918. god. do nedjelje, 29. septembra 1918. god. uvodi ljetnje vrijeme pomjeranjem vremena za jedan sat. Prema tome sa sat 1. aprila 1918. god. u jutro u dva sata po dosadašnjem računanju pomjera za jedan sat u naprijed, a 29. septembra 1918. god. u tri sata u jutro po tom naročitom računanju vremena („ljetnjem vremenu“) vraća za jedan sat. Pošto će tim pomjeranjem sat toga dana dva puta pokazivati vrijeme od 2—3 sata u jutru, to će se za razliku prvi sat od 2—3 (prije pomjeranja) obilježiti oznakom „A“, a drugi sat (poslije pomjeranja) oznakom „B“.

Otvorena advokatska kancelarija.

G. Tihomiru Petroviću, advokatu iz Kruševca, izdato je naredbom vojne glavne guber. VII. odj. br. 402/1918., privremeno odobrenje za obavljanje advokatske prakse.

Vojno-ljekarsko veče.

Na poziv c. i k. vojne glavne gubernije u Srbiji držaće danas 27. o. mj. u 6 sati poslije podne, u hirurškom odjeljenju pričuvne bolnice „Brčko“ c. kr. dvorski savjetnik, sanitetski nadsavjetnik, profesor dr. Jaksch vitez Warthenhorški predavanje o ratnom „Oedemu“. Predavanje će biti u okviru vojno-ljekarskih referatskih večeri, kad 8. sjednica, pod predsjedništvom načelnika saniteta vojne glavne gubernije u Srbiji, stožernog nadliječnika, dra. Kandutscha. Gosti dobro došli!

Naš novi roman.

Zbog nagomilanosti u materijalu, a u vezi sa najnovijim vijestima, morali smo za danas objavljeno izlaženje našeg romana „Dan odmazde“ odložiti.

† Tasa J. Milenković.

23. ov. mjeseca u jutro umro je poslije dužeg bolovanja a 25. je sahranjen Tasa J. Milenković, načelnik ministarstva u penziji i književnik. Pokojnik je bio jedan od naučnijih i najzaslužnijih srpskih činovničkih veterana. Probavivši duže vremena u inostranstvu marljivo je proučavao uređenje policije u velikim evropskim državama, pa je poslije svojim radom mnogo korisno svojoj domovini, u kojoj je duugo vremena važio kao najbolji njen policijski činovnik. Tasa J. Milenković je i kao književnik iskorištio svoja opažanja u toku svoga službovanja. Pisao je veliki broj kriminalnih pripovjedaka i skica („Tasin dnevnik“ i dr.), a u komadu „Život za dinar“ dramski je razradio jedan istinit kriminalni događaj u beogradskoj Savanali. Osm toga pisao je i zanimljiv studija o beogradskim zločinačkim krugovima, i među ostalim je prvi naučnički prikazao tzv. „Satrovački govor“, o čemu je dao materijala i čuvenom lingvisti profesoru Vatroslavu Jagiću.

Beogradski orfeum.

Očekujući novi uskršnji program, koji počinje 1. aprila, a za koji je uprava orfeuma angažovala prvoklasne umjetnike, beogradska se publika i sada, isprajući drugi martovski program, odlično zabavlja. Odlika je ovoga programa, što učesnici skoro svako veče u nekoliko mijenaju svoj reper-toar, te ni najmanje nije dosadno ni onima, koji i po dva i više puta gledaju isti program. Akrobatkinja Paulinetta lako i graciozno vrši svoje produkcije na žici, a Colini nam se prikazuje kao snažan i precizan gimnastičar. Opštu razdraganost izaziva svojim pjesmicama ljupka mala Rosa, dok nam Armand sa svojim psima pruža dokaz o jedinstvenom savršensvu u dresuri. Armandovi su psi jedna od glavnih atrakcija programa, kao god i humorista Theodor Wolfer, koji kao god i prilikom svoga pojavljivanja u toku prošloga programa izaziva prave bure smjeha među publikom. Poslije velikih uspjeha, što su ih u „Beogradskom Orfeumu“ postigli Schenk, Niederhofer, Ammon, Baummann, Woller i dr., nadamo se, da će orfeumskoj upravi poći za rukom, da sebi za svaki program obezbijedi kakvog dobrog humoristu. Ritmičke igre Irme i Aleksije Thurnerove izvode se sa mnogo harmonije i razu-

mljevanja. Vidi se, da se umjetnice ozbiljno trude, da se udube u svoj „sujet“. Ekscentričari Bibs i Bobs predstavljaju zgodan i veseo završetak programa.

Ovom prilikom još primjećujemo, da na katolički veliki petak, 29. o. m. neće biti predstava u „Beogradskom orfeumu“.

Karte za meso za mjesec april.

Karte za meso za mjesec april ove godine izdane su i takseno-poresko odjeljenje opštine grada Beograda razdalo ih je svima kotarevima opštine grada Beograda. Kotarevi su od juče 26. ovog mjeseca otpočeli sa njihovim izdavanjem, pa se ove mogu primiti istog dana, kada se primaju i karte za brašno za idući mjesec.

Traži se baštovan.

Beogradska opštinska uprava potrebuje stručnog baštovana, koji je u isto vrijeme vratar.

Reflektanti neka se što prije jave sa svojim dokumentima i uslovima, pod kojima bi se primili, u ulici Kralja Aleksandra broj 7.

Marijan Matijević u Kragujevcu.

Kako nam iz Kragujevca javlja, Ju podario je atletu Marijan Matijević od prihoda predstava, što ih je tamo priredio K 700.— (sedam stotina kruna) u dobrotvorne svrhe. Iz Kragujevca otputovao je Marijan u Skoplje gdje će prirediti nekoliko dobrotvornih predstava.

Smrt pod kajšima.

Prije par dana tridesetpetogodišnji Jova Krstić, sa stanom u Požarevačkoj ulici, bavio se u svome mlinu, kod Belog Potoka. Razgledavajući mašinske dijelove, neoprezno se bio približio kajšima, koji su od lokomobile pokretali mlinarsko kamenje. U jednom momentu kajši ga dohvate i tako ga strašno povrede, da je poslije nepunog sata umro. Mrtav je prenet u svoj stan, u Požarevačku ulicu, odakle je u prošlu subotu odnijet na novo groblje i sahranjen.

POSILIJEDNJE BRZOJAVNE VIJESTI

Njemačko nadiranje u Francuskoj

Izveštaji njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 26. marta.

U toku velike bitke u Francuskoj naše su čete izvojevale nove uspjehe. Njima u susret bacile su se očajničkim napadom engleske divizije zajedno sa Francuzima iz Flandrije, ali su potučene. Vojske generala pl. Belova (Otto) i pl. Marwitza održale su konačno u teškim i vrlo promjenljivim borbama Ervillers i zanele su u daljem prodiranju sela Bihucourt, Bievillers i Crevillers. Osvobile su Irlels i Miraumont i prešle su preko Ancre. Nove engleske snage, koje su stigle u pravcu od Alberta, izvele su napad u širokom frontu, ali je u ogorčenoj borbi neprijatelj suzbijen. Prešli smo preko drumova Bapaume—Albert kod Courcellette i Pozieresa. Južno od Peronne je general pl. Hofacker iznuodio prelaz preko Somme i južniem zauzeo vis Maissonette, oko kojega se već 1916. godine u bitci na Sommi vodila krvava borba. Dalje su zauzeta sela Blaches i Barleux i takođe na južni. Jaki neprijateljski protunapadi prosto su se iskrvavili ispred naših linija.

Vojska generala pl. Houtiera je u teškim borbama suzbila neprijatelja kod Marchepota i Hatten-courta i prebacila ga preko željezničke pruge Peronne—Roye. Otet je Etalon, koji su Francuzi i Englezi žestoko branili, a francuske divizije, došavše od Noyona, potučene su kod Frenichesa i Bethancourta. Zauzet je Bussy. Mi stojimo na visovima sjeverno od Noyona.

U izvojevanim uspjesima imale su naše izvidničke čete znatnog udjela. U neumornom radu omogućile su one zajedničko djelovanje pojedinih borbenih dijelova vojske, te dadeše vodstvu sigurnost, da bitku uputi željenim pravcem. Željezničke čete, koje su pred početak bitke izvele bez trvenja nastupanje četa i koje sad vrše saobraćaj iza fronta, rade bez odmora na uspostavljanju razorenih željezničkih pruga.

Od početka bitke oborene su 93 neprijateljske letilice i 6 balona. Konjički kapetan barun Richtofen izvoještio je svoju 67. i 68. poručnik Bongartz svoju 32., natporučnik Loerzer svoju 24., podnarednik Bäumer svoju 23., poručnik Kroll svoju 22. a Tuhy svoju 20. vazdušnu pobjedu.

Pližen u topovima narastao je na 963. Više od 100 oklopnih automobila leže u zauzetim položajima.

Na ostalom zapadnom frontu trajale su topničke borbe, koje su se na lotriškom frontu znatno pojačale.

Produžili smo bombardovanje Parisa.

S ostalih bojišta nema ničeg novog.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

NJEMAČKI VEČERNJI IZVJEŠTAJ.

Kb. Berlin, 26. marta.

Wolffov ured javlja: Novi odsjek u silnoj bitci. S obje strane Somme neprijatelj na širokom frontu odstupava. U progibanju mi smo naše stare položaje pred bitkom na Sommi 1916. god. u pravcu prema zapadu već na mnogo mjesta prekoračili. Stojimo pred Albertom. Zauzeti su Lihons, Roye i Noyon.

NJEMAČKO TOPNIŠTVO RAZRIVA CIO FRANCUSKI FRONT.

Zeneva, 26. marta.

Pariski listovi javljaju, da njemačka artiljerija sad razriva cio francuski front. „Matin“ piše: Imamo da izdržimo nadiranje, kakvo svijet do sad nije vidio. Iz komentara pariskih listova ističe se mišljenje „Echo de Paris“a i „Matin“a, koje glasi: Sadašnji žestoki udar će možda naći takmaka u ogromnom napadu protiv lijevog anglobelgijskog krila u pravcu Calaisa, između Ysere i Arrasa, čime bi direktno bila ugrožena Engleska.

EVAKUACIJA VERDUNA

Bern, 26. marta.

„Petit Journal“ javlja sa francuskog fronta: Voine su vlasti naredile, da u koliko je to još moguće, civilno gradjanstvo ostavi Verdun. Neprijateljsko topništvo radi takvom snagom, da se prve linije nalaze u gustoj žuto-crnoj magli, koja do krajnjih granica onemogućava protivmjere.

BIJEG PARISKOG STANOVNIŠTVA.

Bern, 26. marta.

„Journal du peuple“ bavi se nada sve mnogobrojnim pariskim porodicama, koje su prispile u Bordeaux i u Nizzu, te poziva Clémenceau-a, da objavi potpunu istinu o opasnosti, koja prijete Parisu.

OGROMNI ENGLESKI GUBICI.

Kb. Berlin, 26. marta.

Engleski su gubici vanredno povećani zbog toga, što je englesko topništvo gadjalo suviše blizu i engleska pješadija tako dopijela između njemačke uništavajuće vatre i vlastite topničke vatre.

ENGLEZI PRIZNAVAJU MALENE NJEMAČKE GUBITKE.

Kb. Berlin, 26. marta.

Englezi priznaju, da su Nijemci imali tek neznatnih gubitaka. Vojnički izvjestitelj engleske bezbične službe piše: Veliki napadi u odsjeku St. Quentin-a pogodovani su maglom, koja je svojom gustoćom neprijatelju omogućila, da bez znatnijih gubitaka podje kroz zapornu vatra.

DUBOK UTISAK U ITALIJI.

Kb. Lugano, 26. marta.

Listovi nastoje, da prikriju dubok utisak, što su ga na stanovništvo proizve-

le njemačke pobjede na zapadu. Ne osvrćući se na izkrivljiva je njemačkih izvještaja pokušavaju talijanske no i e da odgovarajućim komentarima oslabe njemačko nastupanje, prikazujući ga početnim uspjehom.

CLEMENCEAU NA FRONTU.

Berlin, 26. marta.

Sa švajcarske granice javljaju, da je Clémenceau otputovao u Compiègue. On putuje na front.

ZAHTJEV ZA SAZIV FRANCUSKE KOMORE.

Zeneva, 26. marta.

U „Humante“-ji zahtijeva Renaudel, da komora u sadašnjem ozbiljnom položaju ne smije imati duge ferije. Parlament može biti primoran, da iz dana u dan mora donositi izvanredno važne zaključke.

NJEMAČKA ŠTAMPA O POBJEDI NA ZAPADU.

(Naročiti brzoglav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 26. marta.

O pobjedi na zapadu piše „Vossische Zeitung“: Vojske, koje su izvojevale te silne uspjehe, bile su, navodeći ih od sjevera k jugu: Belova, Marwitzova i Hutierova. Napadni plan bio je isti kao pri njemačkoj pobjedi kod Cambraia. Nadiranjem od sjevera k jugu stvoren je u neprijateljskim položajima prazan prostor, iz koga se neprijatelj iz straha da ne bude opkoljen, povukao. U ostalom pokazale su borbe poslije uspjelog proboja iste znakovne kao i u bitci na Soči. Između toga prostora obrazuju se vrhovi, koji se daleko protežu u napred i koji po potučenog neprijatelja mogu postati kritični. Glavni uzrok za uspjeti proboj je neobično tačna priprema, pa onda široki napadni front, koji je onemogućio, da se poslije proboja opet uspostave probijena mjesta u prvobitno stanje. Ali smo i raspolagali četnim materijalom, koji je u stanju više da učini nego neprijatelj. Gubici su na sreću bili maleni i samo pred jako utvrđenim tačkama teži. Tome na suprot, izgubili su Englezi mnogo ljudi. Ovi su se engleski gubici povećali uzaludnim konjičkim i drugim protunapadima. Može se reći, da je polovina engleske vojske potučena. Iz položajnog rata prešle su naše čete u hitar pokretni ratništva ih nije moglo zadržati. Hvala budi predhodoćem svom vremenu, moglo se svuda lako upravo veličanstveno unapred ići. Englezi, u sopstvenom precjenjivanju i u uzdanju na čvrstinu svoga odbranbenog sistema, nijesu se brinuli za svoje pozadne položaje, te su pustili, da im propadnu stari rovovi iz vremena bitke na Sommi. Ipak moramo računati s tim, da će neprijatelj prikupiti sve pričuve, kojima raspolazu. Njemačkim probojem ugroženi centrum neprijateljskog svekolikog položaja zahtijeva očajničke mjere. S toga moramo još računati s teškim borbama, ali s borbama, kojima s puno nade idemo u susret.

VESELJE U HOLANDIJI.

Berlin, 26. marta.

„Vossische Zeitung“ javlja iz Rotterdam: Vijest o njemačkim pobjedama i o bombardovanju Parisa proizvela je ovdje ogroman utisak. Svima se vidi na licu radost zbog njemačkih uspjeha. Čuli su se i uzvici: „Eto vam odgovor na otmicu brodova!“

ŠVEDSKA ŠTAMPA O NJEMAČKIM USPJESIMA. SPORAZUMNIM SILAMA NE PREOSTAJE DRUGO, NEGO DA SE POTČINE NJEMAČKIM USLOVIMA ZA MIR.

Stockholm, 26. marta.

Švedska štampa desnice bez izuzetka smatra izvojevanje njemačke pobjede kao fakta, koja se ne mogu pobiti. „Svenska Dagbladet“ veli, da sadašnji rezultat upravo zgranjava. Čak i liberalni organ „Stockholm Tidningen“ piše, da se ne može poreći, da je saveznike odmah u početku zadesila nedaća. Ako se prodrom uspije, onda neprijatelju, po ljudskom shvatanju, ne ostaje ništa drugo, da se u mirovnim pregovorima potčini njemačkim uslovima.

TAJNA TOPOVA, KOJI BOMBARDUJU PARIS.

Stockholm, 26. marta.

Poznat norveški vojnički kritičar, kapetan Noerregard telegrafishe s'ockholmskom listu „Dagens Nyheter“ slijedeće o problemu njemačkih topova, što na 120 kilometara odstojanja tuku Parisa. Od dosad poznatih topova ne postoji ni jedan jedini, koji bi makar i samo izbliza bio u stanju dobaciti do 120 kilometara. Prema tome ta vjest izgleda nevjerojatna. Ali pošto Nijemci stvarno tuku Parisa iz takvog odstojarja, to se čovjek mora pomiriti sa takvom činjenicom. Za takve džinovske topove ne postoje balističke tablice, ali ako predpostavimo da ti topovi imaju 50 cm. kalibra, to bi za ispaljivanje metka bio potreban nagib od 40 stepeni a početna brzina od 240 metara. Pri tome bi težina metka morala iznositi 1800—2000 kilograma a dužina topovske cijevi 25 metara, težina cijevi 50 tona. Probijna snaga morala bi pri izlasku iz cijevi iznositi 500.000 metarskih tona. Polazna brzina metka pak kod dosada poznatih topova iznosi 900 metara.

NASILJA SPORAZUMNIH SILA PROTIV HOLANDIJE.

Kako haaški dopisni ured saznaje, pozvani su kapetani holandskih brodova, koji leže u engleskim pristaništima, da iskrcavaju tovar i brodove do 25. ov. m. stave na raspoloženje engleskim vlastima.

Naša draga mama

Jelena T. Petraškovića

premišla je poslije petomjesečnog bolovanja u 61. godini juče po podne u 7 sati, željna da zagrlj svoje sinove.

Pogreb će biti danas u 2 sata po podne. Opjelo u Vaznesenskoj crkvi. Stan: Resavska 50. Beograd, 13/26. marta 1918.

Tužne kćeri i sinovi: Kosara, Miodrag, Radostav, Viadeta, Ikonija, Gavriilo Parunović i Mihailo Stajić. 35925-8

Vaša ruka

dobiva baršnavu mekoću, ako prije spavanja upotrebljavate Diana Crème, a nakon ustajanja Diana Alabaster puder. Mala doza ili lončić K. 2—velika doza ili lončić K. 4—

Može se posvuda dobiti. Glavno stovarište „DIANA“ Handels A. G., Budapest V. Nádor utca 6 12

NA ZNANJE!
Nabavio sam veću količinu **VINA** crnog i bjelog koje ću prodavati po umjerenoj cijeni na veće i manje količine u zgradi **MESARSKE BANKE** Zelene Venac 2.
Dostavljam ovo p. potrošačima radi znanja. Radnja je otvorena od 7 sati ujutru do 7 sati uveče. 35585

SLAMNIH ŠEŠIRA
sviju vrsti imamo na prodaju en gros
Migrić, Novaković i Stefanović
Kufaz Mihajlova ulica 42. 35849

Više mladića
traži se za rad. Plata dobra. Stupiti mogu odmah. Obratiti se **Grand Hotelu.**
1094

NAJBOGATIJI SALON ZENSKIH SESIRA
Sime M. Lazarevića, Beograd.
u sopstvenoj kući Kralja Milana 120 u dvorištu (idući Slaviji) **Dobro sve novitete, prima poručbine i opravke** uz poznato jevtine cijene 35863

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Beogradu. Br. 3872/1917.

Objava.

Nepoznati nasljednici Sofije udove Mirka Djokića rođene Jorgović iz Mladenovca, koja je tamo 8. septembra 1917. umrla, imaju se u roku od jedne godine ovome sudu prijaviti, jer će se inače zaostavština bez obzira na njihova potraživanja raspraviti.

Podjednako imaju vjerovnici zaostavštine prijaviti svoje tražbine do 25. aprila 1918. ovome sudu ili toga dana prije podne u 9 sati ovome sudu pridoći, jer će se inače zaostavština bez obzira na njihova potraživanja raspraviti.

Beograd, 24. februara 1918.

1037 Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Beogradu.

Oglašujte u Beograd. Novinama!

Gradjanski sud c. i kr. okružne komande, Beograd.

Br. 6193/1918. god.

Oglas.

Firmi **Born i Ko.** sa sjedištem u Beogradu Stara crkvena ulica 13., izgubile su se 9. komada knjižica kontrolnih maraka.

Tekst na kuponu ovih maraka glasi čirilicom: Nr. ... Iznos, dinara, Nr. Uslov... Ime... dana 19... u... Na samoj marki pak: Kontrolna marka Born i Ko. Iznos, dinara, Nr. ...; a latinicom u boji ime „Singer“ preko cele marke.

- Usebina knjižica:
- 1) 1 knjižica sa 50 maraka od br. 366751 do 366800 sa po 2 din.
 - 2) 1 " " 50 " " " 301901 " 301950 " 3 "
 - 3) 1 " " 50 " " " 302001 " 302050 " 3 "
 - 4) 1 " " 50 " " " 301894 " 301700 " 3 "
 - 5) 1 " " 7 " " " 282150 " " " 3 "
 - 6) 3 " " 150 " " " 118501 " 118650 " 6 "
 - 7) 1 " " 6 " " " 111895 " 111600 " 6 "

Prema § 204. srpskog gradj. zakona, određena je amortizacija tih knjižica, te se svaki, kod koga bi se iste nalazile poziva, da ih u roku od 101 dana preda ovom sudu, jer će se iste inače oglasiti za nevažeće.

Beograd, 5. marta 1918.

Dr. Ervin Boros m. p. za tačnost: Aleksandar Bartha kralj. majd. sudija. 35733 oficijal

Akcionarski kapital K. 130.000.000.— **EKSPOSITURA** Rezerva: K. 62.000.000.—
ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU
posreduje pri odašiljanju novčanih pošiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima i interniranim preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu. 973

Obuće 1107
Zenske i muške dežije.
Bandaile, papuča, Glo-keja, šaura i krasice za obuću.
prodaje na tuce i na par obućarska radnja **Miloša Savića**, Kolarjeva 10, Beograd.

Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad
ODREDBA NAREDBE O RASVJETI
možete se držati, a da ne umanjite učinak osvjetljenja, ako upotrebite **TUNGSRAM POLU-WATT-LAMPE** sa 25, 40, 60 watta potroška struje. 992

Ovim javljamo našim rođacima, prijateljima i poznanicima, da je naš nikad neprežaljeni suprug, otac, brat, deda i t. d.
AVRAM S. AMAR
dugogodišnji trgovac ovdasnji
preminuo 23. ov. mjes. u 76-toj god., poslije dugoga i teškoga bolovanja.
Pogreb milog nam pokojnika bio je 25. ov. mjes. u 4 sata poslije podne. Stan: Jevremova ul. br. 12.
Beograd, 24. marta 1918.
Za navijek ožalošćeni: supruga Matilda; sinovi: Samuilo, Isak i Leon; kćeri: Berta, Lenka, Zaneta, Safarina, Rea, Alice i Rosa; sestra Bulisu M. Davičo; snajna Regina; zetovi: Zak Oser industrijalac, Nachman Levi trg., Dr. H. Russo ljekar, Majer Altaraz trg.; unuci: Nandor, Leon, Reila, Avram i Davičo sa ostalom mnogobrojnom rodbinom. 35898

CIJENE OGLASIMA:
Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:
Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dr. Milivoje G. Cermanović
specijalista za kožne i venerične bolesti. Prima u Kralja Aleksandra ulici br. 84 od 1—3 sata po podne i u Mutapovoj ulici br. 88. od 6—7 sati u veče. 85907-1

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
DIPLOMIRANI DENTIST
Beograd, Kralj Milana ul. 57.
Specijalista za vještačke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj američkoj metodi. Izrada solidna. Materijal najbolje kakvoće. Prima od 8—12 i 2—6 sati po podne. 1045

ZUBNI LIJKAR
KRISTINA ORLUŠIĆ
Beograd, Terazije br. 9. I. sprat.
Ord. od 8—12 prije podne. I od 2—6 poslije podne.
Vještački zubi u zlatu i kaučuku, sve vrste plombi, vađenje zuba bez bola, — liječenje i čišćenje zuba. 35334-1

Kupovine i prodaje.
Kuća za prodaju
Rudarska ul. 13, iz slobodne ruke. Blizu izveštaje daje vlasnica Danica Th. Gjorgjević, Zemun, oračka ulica. A 2988-2

Prodaju se
jeftino polovne haljine, već i nešto pokućstva. Može se vidjeti svakog dana od 10 sati prije podne i od 1—3 poslije podne. Topličin vijenac br. 1, gornji sprat. 35895-2

Prodaje se:
štedenz, sto, šest stolica i šperet. Može se vidjeti svakoga dana od 10—12 prije podne. Hlendaraska ulica 15. 35890-2

Luka
crna i bjela, u većoj količini, kao i arpadžičkog sjemenja, imadem na prodaju. Gjorgje Pavković, sveštenik, Smederevo. 35747-2

Zenske cipele
pliktie i duboke, odlične, predratni materijal, br. 34—38. Povojne cijene. Na par i na više. Radnja Kralja Aleksandra ulica 10. 35019-2

Kosu
kupujem svaku najmanju i najveću količinu ženske kose i plaćam po dnevnoj cijeni. Ponude V. Popović frizer Šabac. A-2982-2

Na prodaju
novi fini salonski gramofon sa pločama. Uplatiti u administraciji pod znakom „Gramofon 849“. 358887-2

Prodaju se
10 košnica i jedna centrifuga. Uplatiti: Topličin vijenac 1, gornji sprat. 35894-2

Na prodaju
čuvani aparat dvokrilni hladak. Vidjeti se može svaki dan u Posaničkoj ulici br. 32. 35883-2

Prodaje se
stara cigla i crijep, tri prozora, jedan polovan šparherd, platna i zidan šparherd, dva rezervoara za pod česnu. Može se sve vidjeti svaki dan prije podne u Studeničkoj ulici 77. 35877-2

Dobar planino
na prodaju. Uplatiti u upravi lista pod „Planino 851“. 35904-2

Šperet
veliki, sa dve rerne, dobro očuvan, prodaje se. Vidjeti se može svakoga dana prije podne u Kosmajskoj ulici 35. 35906-2

Namještaja.
Madjarskoj Eskontnoj i Mejnackoj Banki, Ekspozituri Beograd potrebna je **kantuaristkinja**
sa bankarskom spremom. Znanje njemačkog jezika daje prvenstvo. Plata prema spremi. 35898-3

Služavka
za posluživanje traži se. Plata dobra. Kneginje Ljubice 7. 35825-3

3—3 kelnerice
potrebuje kafana „Bell Oras“, Kralja Milana ulica broj 114 i ugao Kralja Milutina. 35872-3

Salonu Angeline Rusojevne,
Kolarčeva 5, potrebno je više vještih radenica. 35900-3

Stanovi.
Kafana sa jedekom
traži se. Uplatiti u Hlendarasoj ulici br. 31. 35882-4

Traži se pod-um
za stovarište vina. Ponude sial preko administracije pod znakom „Podrum.“ 1094

Traži se stan
sa 2 sobe, predobijem, kuhinjom i ostalim prnadiežnostima, sa električnim osvjetljenjem, od 1. maja, za 2 osobe. Javiti u upravi lista pod znakom „Stan 848“. 35886-4

Iznajmljuje se
kafana. Poblize kod vlasnice, Hlendaraska ulica 31. 35903-4

Kafana „Varoš Kapija“
sa cijelom imanjem izdaje se pod zakup od 1. maja. — **Jedan stan** u Hlendarasoj br. 32 sa dvije sobe, predobijem i kuhinjom za 30 K izdaje se odmah. Uplatiti u Pozorišnoj ulici 28. 35873-4

Razno.
Singerove šivače mašine.
Molim moje mušterije, prijatelje i poznanike, kome bi potrebne bile šivače mašine ili dio za istu, da preko mene poručiti kao i prije. Svaka obavještenja davacu pa i dijelove mašinske stlaču po mogućnosti poštom ili željeznicom. Za obavještenje molim da mi se pošalje u ime poštara (ili kruna u pismu u poštansku ili takšenim markama).
Adresa za pisma: Aleksandar Gaicki, prodavac Singer mašine i napravičak vjersije, Beograd, Despota Gjurđija ulica 7.
Adresa za depeše: Gaicki Beograd.
Molim ovu adresu svaki da pribjelježi, jer će biti mnogima makar i docnije potrebna. 35776

Advokat Isak Levi
sa kancelarijom u Knez Mihajlovoj ulici 47, gdje se vrši naplata poreza. 35822-5

Tražim 8.000 kruna na zajam.
Podloga knjizica Uprave Fondova zlato, Živojin M. Simić, advokat, Pivarska 23. Prima od 8—9 prije i od 2—3 poslije podne. 35757-5

Božo i Marija Urošević
javite mi odmah vašu točnu adresu, pošto imadete od tetke iz Mitrovice na Savi da dognete veće nasljedstvo. Josef Leniček, Zemun. A-2984

KORESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, izvjestite mog muža Iliju Nedeljkić, rezervnog potporučnika, pošta 222, da smo kod kuće zdravi i brinemo što se ne javlja. Neka piše preko sve, šta je sa Jocom i Vojom? Katarina Nedeljkić, iz Ripnja, okrug beogradski. 35837-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas dostavite moje bratu Mihailu Pecarskom, podnaredniku telegrafisti, da smo svi živi i zdravi u Beogradu. Miko, molim te, pošlji mi malo novaca. Ja znam da ti imaš. Ja sam u velikoj oskudici. Dušan i Boško su u Bugarskoj. PIŠI nam i pošlji nam tvoju i Milanovu sliku. I vidi za zetovu platu u upravi monopola duvana. Pozdravlja te tvoja sestra Jelena i Ivan kao i Ilija. Jelena Milovanović, Matvanska ulica 5, Beograd. 35870-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da mi se moje i mog muža primanje ne salje više na Čačak, već u Beograd na adresu: Sofija T. Trifunac, Dubljanska ulica 154. 35828

Jovanu Premoviću, da dostavi Filipu Petroviću, Geneva, Rue Musy. Njegova žena Lepa primila je njegovu kartu, te mu javlja da je zdrava i vijest o njemu silno ju je obradovala. Leposava Petrović, Klenak. A 2986-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, dostavite ovaj oglaš me mužu Petru Milenkoviću, načelniku sreskom (odjeljak za ishranu 959. Dragi Perol Tvolu sam kartu dobila, koja nas je sve mnogo obradovala. Novac preko „La Societe Serbe de la Croix-Rouge, Genève, dobila sam preko Banque Balkanique, Sofia. Mi smo svi zdravi, što i tebi želimo. Za nas ne brini ništa. Ne pomazi nikoga, samo Svetozara, jer on nama apolutno ništa ne daje, a naročito Borin otac. Javi se odmah preko „Beogr. Novina.“ Mnogo te pozdravljamo i ljubimo, tvoja djeca i žena Zorka Milenkovića, Leskovac. A 2989-8

Jovanu Premoviću, Geneva. za Dušana S. Simića, Post 711. Dragi Dušane! Ne dobiš od tebe vijesti već šest mjesec. Mnogo brinem. Molim te javi se odmah. Mi svi zdravi smo. Pozdrav, tvoja Zivka Simić, Sremčica, Umka. 35889-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, izvjestite me za mog sina Branslava Veljkovića, tehničara i muža Miloša. kontrolora telegrafa, koji mi se pet mjesec nisu javili. Zahvalna na usluzi Jelena Veljković, Beograd, Ohridska 9. 35896-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, da mi se redovno pošalje invalida, koja je rlišena 8. juna 1914. god., br. 28.213. Rlišenje izvršeno, br. 25.487. Broj obračuna 755. Nalazim se u oskudici. Ostajem poštujući vas Sofija Mitović, Beograd, Simina 51. 35890-8

Jovanu Premoviću, Geneva. da dostavi Milanu Pavloviću, činovniku Uprave Fondova. Molim, da mi se pošalje moja penzija. Ja sam do sada nešto neznatno primila, ali nisam dobila moju cjelokupnu penziju, koja mi pripada. Budite dobri pa izvidite, koliko sam primila, i koliko mi još pripada, da mi se isposlje, jer sam stara, slaba i nemoćna, a imam još da primam. U nadi, da ćete mi ovo što prije izvršiti, unaprijed blagodari i pozdravlja Mileva Isaković, Hlendaraska 3, Beograd. 35893-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Mol mužu Filipu Puškicu, zandarm u mitrovačkom odredu, od odlaska sa spiskom vojskom javilo mi se samo jedanput i to prije godinu i po, a od tada nikakva glasa od njega, te sam u velikoj brizi za njim. Pisala sam mu bezbroj puta i tražila ga, pa uzalud. Stoga i vas tolo molim, razberite se o njemu. je li mi živ i zdrav, pa me izvjestite. A mom Filipu dostavite: da sam zdravo, sli bez našeg milog Ratobora, koji nam je umro još početkom 1916. g. Sedim kod roditelja. U oskudici smo, pa neka mi na pomoć pošalje, pošto ni pare do sad od njega dobila nisam. Filipa mnogo pozdravlja, a vas poštuje Leposava F. Puškica, Kos. Mitrovića, Ibar Gasse 9. A 2987-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite moje snu, petkaru Milošu Drag. Lazareviću, pošta 216. Dragi sine! Novac koji si nam poslao u sumi od 270 i 480 ništa ne dobiš. Ti mi javljaš, da si nam u više maha poslao, a mi nismo dobili do one u avgustu u sumi 189. Od tada nikako. Zašto nam ne pišeš. Mnogo te pozdravlja i ljubi Milojka i Zivka Lazarević, Smederevo. 35889-8

500 KRUNA
platiti vam, ako moj „Ri-bal-sam“ u roku od tri dana ne ukloni, bez ikakvih bolova, vaše žuče, bradavice, debeljavu, kazu, (Hormonal) Cijena jedne tegle K 275, tri tegle K 550, 6 tegle K 850. Stotina blagodarnosti i priznanja.
Kemeny, Kaschau (Kassa) L. Poštanski fah 12. 682 Magjarska.

STOVARISTE OBUCA!
RADIOJ SAVIN I DRUG
BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA UL. BR. 7.
POREB KAFANE „GAR“

preporučuje svoje dobro sortirano stovarište ženske i muške obuće od boksa i ševroa, dečije obuće u svim veličinama za VRBICU i uskranje praznike, upozorjuju se p. mušterije da požure sa kupom naročito sa dječijom obućom dok 1111 izbor traje.

EKSPOZITURA UGARSKE
OPŠTE KREDITNE BANKE
BEOGRAD, Knez Mihajlova ul. 39.
izvršuje Isplate za vojne zarobljenike
I internirane
u mjestima: Austro-ugarske monarhije, Njemačke, Bugarske, kao i u zaposjednutim oblastima, po najpovoljnijim uslovima. 1123

Srodnicima, prijateljima i poznanicima javljamo, da ćemo našim milim i dobrom suprugu, ocu i bratu
† Dušanu Topaloviću
upravnika pozorišta
davati polugodišnji pomen u četvrtak 28. marta u 10^{1/2} sati prije podne u novoj crkvi.
Kragujevac, 28. marta 1918.
Ožalošćena: supruga Marija, kćerki: Olga, Milena, Draga i ostala familija. A-2990

Našem premlinom i ljubljenom
† Miliji Gj. Cvetkoviću
rezervnom kapetanu
činčemo šestomjesečni pomen u subotu 30. marta u 10 časova prije podne u Vaznesenjskoj crkvi.
Beograd, marta 1918.
Ožalošćeni: supruga Julijana, majka Draga, sestre: Milojka, Perka, Jela i Ljubica, tašta Jelena, šuraci: Stojadin i Branslav, zetovi: Pera, Rada i Vlada. 35902

Gjordje N. Sokolović sa porodicom, izvještava rođjake i prijatelje, da će svome milom sinu i bratu
† Vladimiru Gj. Sokoloviću
gradjevinaru
učiniti trogodišnji pomen u subotu 30. marta, u 11 sati prije podne u crkvi sv. Nikole na Novom groblju.
Šijvarska ulica broj 23.
Beograd, marta 1918. 85905

Sa bolom u duši izvještavamo srodnike, prijatelje i poznanike, da ćemo našoj dragoj i nezaboravljenoj
† Rahili M. Kostića
davati četrdesetodnevni pomen u četvrtak, 28. marta ove godine u 10 sati prije podne u crkvi požeškoj.
Požega, marta 1918.
Ožalošćeni: sinovi: Velizar, Dragoljub, Pavle i Periša; kći Kosara; majka Anka; svekrva Tina; braća: Mihajlo i Dr. Miloš Perović; sestre: Jelenka i Ljubica i ostala mnogobrojna familija. A-2991

Našem dobrom i neprežaljenom suprugu, ocu, bratu, dedi, tastu, zetu i t. d.
† Miljku N. Borisavljeviću
srpskom načelniku u penziji i rezervnom kapetanu davali smo tro-godišnji parastos 22. marta na mladence u 11 sati prije podne na grobu pokojnika.
Užice, marta 1918.
Za navijek ožalošćeni: supruga Stana i kći Tijana Pavla Drijačića i ostala mnogobrojna rodbina.
U isto vrijeme javljam mojim milim i dragim, da sam izgubila najmladjega brata
† Dobrivoja Jov. Stankovića
artiljerijskog podporučnika
koji je preminuo u Skadru 1-XII-1918. god. u odstupanju vojske.
Ožalošćeni: majka, braća, sestre, stričevi i ostala rodbina. A-2992

Naša mila, nikad neprežaljena umika i sestričina
† Radojka-Rada Milatović
preminula je 10. marta poslije kratkoga i teškoga bolovanja, u najljepšem cvijetu mladosti u 21. godini. Izvještavamo prijatelje, poznanike i drugove naše mile pokojnice.
Užice, 12. marta 1918. 35884
Za navijek ožalošćeni: baba Toma; ujači: Gjoka i Vlada Drndarević; ujna Emilija i ostala rodbina.

Stampom car. i kralj. gubernijske štamparije u Beogradu.

RASPORED ZA:
C. i kr. vojni kino
27. i 28. marta 1918.
Ratni izvještaji.
Najnovije sa ratišta.
Detektiv na kormilu.
Drama u tri čina.
Put grijehu.
Drama u dva čina.
Maks kao tragik
Vesela igra u 1 činu.
C. i kr. građanski kino
27. i 28. marta 1918.
DRAČ, prirodni snimak.
Bogati Ignac, komedija.
Valovi mora i ljubavi.
Drama u jednome činu.
Willijeva pospanost.
Vesela igra.
Pastorova kćerkaica.
Drama u 2 čina.
Napokon sami.
Vesela igra.
U PETAK ZATVORENO!

Važno za negu vinograda!
„PEROCID“
Najbolja zamjena modre galice (plavog kamena) za utamanjivanje peronospore na lozi.
MNIJENJE:
Zavod za istraživanje životnih namirnica za grad Beograd.
A Nr. 961.
Gospodin Franjo Frank apotekar Osijek.
Istraživanjem predanog preparata „Perocid“ došlo se hemičkom analizom do ovih podataka:
voda 10.22%
u vodi rastvoreno 64.29%
u vodi nerastvoreno 25.49%
u sojnoj kiselinu nerastvoreno 15.32%
U vodi rastvoren dio sastoji se od liovače, sumporne kiseline, željeza, zemlj. alkalija i alkalija. Utvrđeno je, da 38—39% ovoga preparata ubija peronosporu.
Beograd, 29. III. 1917. Dr. A. Zega.

PRODAJE SE NA VELIKO I MALO:
ISPOSTAVA PEŠTANSKE UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE,
Odjeljenje za robu. **BEOGRAD.** Knez Mihajlova ul. 50.
Zbog male količine preporučuje se interesntima, da što prije pokriju svoju potrebu. 1131

STOVARISTE SOBNOG NAMJEŠTAJA
Moju dugogodišnju radnju sobnog namještaja, koja je do sada bila zatvorena, otvorio sam od 1. februara o. g. i molim p. p. gradjanstvo, da me izvoli udostojiti svojom posjetom.
Radnja je snabdjevena najsolidnijim namještajem.
35915 S poštovanjem
WILLI W. FELDMANN, KNEGINJE LJUBICE 1.

Neumitna smrt otrgla nam je iz zagrljaja, poslije našeg Ace i premlilu ljubimicu
† Olgu
studenta državne trgovačke akademije
14. februara ove godine, poslije dugoga bolovanja u dvadesetog godini.
Duboko dirnuti u teškim trenucima, mnogobrojnim izjavama saučesća naših srodnika i prijatelja, Olginih drugova i drugarica i utješnim govorom g. namjesnika Gučevića, svima izjavljujemo našu najveću zahvalnost, a naročito prijateljima, koji nam se nadjoše u prvim teškim trenucima. Porodici Beogradac, koja je našoj Olgici i nam! pomoću olakšala teške trenutke i na odar vijenac i puket priložila, porodici dr. Stojanovića, g-dji dr. Radojkovića, Olginih drugaricama Kučoboljevoj i Kraljišovoj i Olgicinoj ljubimici Dančetu Stojanović, koji je okitiše divnim vijencima.
Arandjelovac, marta 1918.
Vječito ožalošćeni i neutješni roditelji: Ilika i Kosta D. Jovanović, apotekar; sestra Vera; braća: Mila, Vlada i Zarko. 35880

Sa najvećom tugom javljamo srodnicima i prijateljima, da je naša premlila i plemenita
† Darinka-Dara
poslije dugoga i teškoga bolovanja, slomljena tugom za izgubljenom braćom preminula 17. ov. mjes. Tijelo mile nam pokojnice predato je materi zemlji 19. ov. mjes. Neka je čast i velika hvala gradjanstvu obrenovačkom, koji našu dragu pokojnicu mnogobrojno ispratiše do groba.
Obrenovac, marta 1918.
Do vijeka ožalošćeni: suprug Nikola Nedeljkić, trgovac; sestre: Ljubica, Leposava i Desanka; sinovica Desa; dever Nedeljko; zetovi: Sava Micić, trgovac, Svetozar Milošević, sveštenik i Gaja Matić, šef pošte u miru; sestrići i sestričine. 85881